

RIKSDAGENS SVAR 300/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om fartygsapotek

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om fartygsapotek (RP 325/2014 rd).

Beredning i utskott

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (AjUB 14/2014 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om fartygsapotek

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att säkerställa att fartygspersonal har möjlighet att få adekvat första hjälpen och sjukvård ombord vid sjukdoms- och olycksfall.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på finska fartyg där det arbetar fartygspersonal.

Denna lag tillämpas inte på

1) försvarsmaktens eller gränsbevakningsväsendets fartyg som inte regelbundet används i allmän trafik för transport av passagerare eller last,

2) fartyg med en längd på högst 10 meter som används inom industrianläggningars tydligt avgränsade hamnområden,

3) fartyg med en längd på högst 10 meter som inte används i allmän trafik för transport av passagerare, regelbunden transport av last eller bogsering,

4) fartyg som används för frivillig sjöräddningsverksamhet som inte är kommersiell verksamhet,

5) vajerfärjor,

6) hyresbåtar,

7) nöjesfartyg och fritidsbåtar.

3 §

Definitioner

I denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den avses med

1) *fartygspersonal* personer som arbetar ombord på ett fartyg; med fartygspersonal avses inte lotsar, personer som utför tillfälliga kontroll- eller serviceuppgifter eller andra motsvarande uppgifter ombord på ett fartyg eller perso-

ner som endast utför arbete ombord på fartyg vid kaj,

2) *redare* den som äger eller hyr hela fartyget eller någon annan fysisk eller juridisk person som ensam eller tillsammans med andra personer utövar faktisk beslutanderätt på fartyget,

3) *farliga ämnen* sådana ämnen som på grund av sin explosions-, brand-, smitto- eller strålningsfarlighet, giftighet, frätande verkan eller någon annan motsvarande egenskap kan medföra skada för människor, miljön eller egendom; med farliga ämnen avses även farliga blandningar, föremål, redskap, varor och tomma förpackningar som innehåller ett farligt ämne,

4) *inrikes fart* trafik mellan finska hamnar; med inrikes fart jämföras fart via Saima kanal och därtill direkt anslutna ryska vattenområden till Viborg samt fart mellan Vichrevoj och Viborg.

4 §

Fartygsklasser

I denna lag delas fartygen in i fartygsklasser enligt följande:

1) till fartygsklass A hör fartyg som går i trafik längre ut än fartygsklasserna B, C och D,

2) till fartygsklass B hör fartyg som går i trafik på högst 150 sjömil avstånd från närmaste hamn med tillräcklig medicinsk utrustning i en stat som hör till Europeiska unionen eller i Norge; till fartygsklass B hör också fartyg som går i trafik på högst 175 sjömil avstånd från närmaste hamn med tillräcklig medicinsk utrustning i en stat som hör till Europeiska unionen eller i Norge, om fartyget fortlöpande befinner sig inom räckvidden för helikopterräddning,

3) till fartygsklass C hör fartyg som går i trafik på högst 50 sjömil avstånd från närmaste hamn med tillräcklig medicinsk utrustning i en stat som hör till Europeiska unionen eller i Norge,

4) till fartygsklass D hör fartyg i inrikes fart.

5 §

Redarens, befälhavarens och fartygsapoteksskötarens skyldigheter

Redaren ska se till att fartygets fartygsapotek och livbåtarnas och räddningsflottarnas läkemedel och behandlingsutrustning överensstämmer med denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Befälhavaren ska

1) se till att fartyget har ett lämpligt fartygsapotek och att det sköts i enlighet med denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) avgöra om det behöver skaffas mer läkemedel och behandlingsutrustning till fartygsapoteket än vad som anges i bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag; av läkemedel som klassificeras som narkotika och läkemedelspreparat som i huvudsak påverkar det centrala nervsystemet får i fartygsapoteket dock inte finnas större mängder än vad som anges i bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag,

3) vid behov och på basis av läkemedelsordination se till att det till fartygsapoteket skaffas också andra läkemedel och annan behandlingsutrustning än de som anges i bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag,

4) vid behov överlåta läkemedel till personer som behöver dem,

5) ge första hjälpen och sjukvård till personer som behöver det,

6) se till att fartygets livbåtar och räddningsflottar utrustas med lämpliga läkemedel och lämplig behandlingsutrustning,

7) se till att fartygsapoteket och livbåtarnas och räddningsflottarnas läkemedel och behandlingsutrustning genomgår översyn i enlighet med 10—12 §.

Ett däcksbefäl eller en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som hör till fartygspersonalen (*fartygsapoteksskötare*) ska sköta de uppgifter som avses i 2 mom. 4 och 5 punkten samt i 7 och 9 §, om befälhavaren har delegerat nämnda uppgifter till någondera av dem.

Befälhavaren och fartygsapoteksskötaren ska ha tillräcklig utbildning för skötseln av uppgifterna.

6 §

Fartygsapotekets innehåll

Fartygsapoteket ska innehålla läkemedel och behandlingsutrustning som bestäms utifrån fartygsklass och fartygspersonalens storlek, en första hjälpen-förpackning, en läkemedelsjournal, behövliga handböcker för första hjälpen och sjukvård som ges på fartyget samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

I fartyg som transporterar farliga ämnen ska det finnas sådana läkemedel och sådan behandlingsutrustning som lasten förutsätter och med hjälp av vilka direkta eller indirekta skadeverkningar av de farliga ämnena kan förebyggas eller behandlas.

7 §

Förvaring av fartygsapoteket, första hjälpen-förpackningen, läkemedel och behandlingsutrustning

Fartygsapoteket ska förvaras låst. Första hjälpen-förpackningen ska förvaras utom räckhåll för utomstående i ett tydligt märkt utrymme därifrån den snabbt kan tas fram. Läkemedel och behandlingsutrustning ska finnas i lämpliga förpackningar och förvaras på behörigt sätt.

8 §

Användningen av fartygsapoteket

Fartygsapoteket är i första hand avsett för fartygspersonalen. I fall som kräver brådskanie vård får läkemedel och behandlingsutrustning också användas för vård av passagerare eller andra som befinner sig ombord på fartyget.

Vid osäkerhet om huruvida en vårdåtgärd är lämplig ska läkare rådfrågas. Om avsikten är att ge en person läkemedel med påskriften "endast enligt läkares föreskrift", ska läkare om möjligt också rådfrågas.

9 §

Läkemedelsjournal

Över fartygsapotek på fartyg som hör till fartygsklasserna A, B och C ska det föras en läkemedelsjournal där det ska antecknas alla anskaffningar till fartygsapoteket, de läkemedel som har lämnats ut och de vårdåtgärder som har vidtagits samt de läkemedel och den behandlingsutrustning som har avlägsnats från apoteket. Personuppgifter och uppgifter om läkemedel och behandlingsutrustning ska hållas isär. Anteckningarna i läkemedelsjournalen ska göras på det arbetsspråk som används på fartyget. Journalföringen ska ske så att de uppgifter som antecknats i den bibehålls hela och oförändrade.

Läkemedelsjournalen ska bevaras minst fem år efter det att den sista uppgiften antecknades i journalen. Läkemedelsjournalen ska förvaras i anslutning till fartygsapoteket.

På sekretessen för uppgifterna i läkemedelsjournalen tillämpas vad som i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) föreskrivs om sekretessbelagda uppgifter i journalhandlingar.

10 §

Översyn av fartygsapoteket

Fartygsapoteket på fartyg som hör till fartygsklasserna A, B och C ska genomgå en översyn minst en gång om året och fartygsapoteket på fartyg som hör till fartygsklass D minst vart tredje år för säkerställande av att det uppfyller kraven i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Översynen av ett fartygsapotek utförs av en provisor som har legitimerats i Finland.

Trots sekretessbestämmelserna ska de uppgifter om mängden läkemedel och behandlingsutrustning ur läkemedelsjournalen som är nödvändiga för utförandet av översynen lämnas till den legitimerade provisor som utför översynen av fartygsapoteket. Översynen ska antecknas i läkemedelsjournalen.

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på den legitimerade provisor som utför översyn av fartygsapoteket när han eller hon utför den i 1 mom. avsedda offentliga förvaltningsuppgiften. I fråga om skadeståndsansvar föreskrivs i skadeståndslagen (412/1974).

11 §

Kontrollista

Den legitimerade provisor som utför översyn av ett fartygsapotek ska ge en kontrollista som ett intyg över godkänd översyn. För fartyg i inrikes fart ska kontrollistan vara på finska eller svenska och för fartyg i internationell fart ska den vara på engelska.

Kontrollistan ska förvaras i anslutning till fartygsapoteket.

12 §

Livbåtars och räddningsflottars läkemedel och behandlingsutrustning och översyn av dessa

I varje livbåt och räddningsflotte på fartyg som hör till fartygsklasserna A, B och C ska det finnas lämpliga läkemedel och lämplig behandlingsutrustning.

Läkemedel och behandlingsutrustning i livbåtar ska genomgå översyn i samband med översynen av fartygsapoteket. På översynen tillämpas vad som i 10 och 11 § föreskrivs om översyn av fartygsapotek.

Läkemedel och behandlingsutrustning i räddningsflottor ska genomgå översyn i samband med den periodiska servicen av räddningsflottorna. Översynen ska utföras av den som utför den periodiska servicen av räddningsflottorna.

13 §

Undantag

Trafiksäkerhetsverket kan av särskilda skäl i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från de

krav på fartygsapotekets innehåll som anges i 6 § 1 mom., förutsatt att undantaget inte väsentligen försämrar fartygspersonalens möjlighet att få adekvat första hjälpen och sjukvård ombord.

Omprövning av ett i 1 mom. avsett beslut som meddelats av Trafiksäkerhetsverket får begäras hos Trafiksäkerhetsverket på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). Ett beslut som har meddelats med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Ändring i en avgift som Trafiksäkerhetsverket påfört för ett beslut som avses i 1 mom. får sökas på det sätt som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

14 §

Tillsyn och skyldighet att lämna uppgifter

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den utövas av Trafiksäkerhetsverket, arbetarskyddsmyndigheterna och tillsynsmyndigheterna för hälso- och sjukvården.

Trafiksäkerhetsverket och arbetarskyddsmyndigheterna är skyldiga att trots sekretessbestämmelserna på begäran till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken lämna sådana uppgifter om användningen av läkemedel och behandlingsutrustning samt om vidtagna vårdåtgärder som är nödvändiga för utförandet av tillsynsuppgifter som föreskrivs för dem i övrig lagstiftning. Trots sekretessbestämmelserna ska till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet lämnas de uppgifter om läkemedlen i ett fartygsapotek och deras mängder samt läkemedelsanskaffningar till fartygsapoteket som är nödvändiga för tillsynen över apotek enligt läkemedelslagen (395/1987) eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Uppgifterna ska lämnas avgiftsfritt.

15 §

Fartygsapoteksförseelse

Den som uppsåtligen

1) försummar redarens omsorgsplikt enligt 5 § 1 mom.,

2) försummar befälhavarens omsorgsplikt enligt 5 § 2 mom. 1 eller 4—7 punkten, eller

3) försummar fartygsapoteksskötarens skyldighet enligt 5 § 3 mom.

ska för *fartygsapoteksförseelse* dömas till böter.

16 §

Behörig domstol

Den behöriga domstolen för andra ärenden än de som avses i 13 § och som ska behandlas enligt denna lag bestäms enligt bestämmelserna i 21 kap. i sjölagen (674/1994).

17 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om

1) den överlåtelse och användning av läkemedel som avses i 5 § 2 mom. 4 punkten och 8 § 1 mom.,

2) den utbildning som avses i 5 § 3 mom.,

3) det innehåll i fartygsapoteket som avses i 6 §,

4) den förvaring av fartygsapoteket samt läkemedel och behandlingsutrustning som avses i 7 §,

5) det förande av läkemedelsjournal som avses i 9 §,

6) den översyn av läkemedel och behandlingsutrustning i fartygsapoteket samt i livbåtarna och räddningsflottarna som avses i 10 och 12 § samt den kontrollista som avses i 11 §,

7) de läkemedel och den behandlingsutrustning för livbåtar och räddningsflottor som avses i 12 §.

18 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs Sjöfartsstyrelsens beslut om fartygsapotek (Dnr 33/033/94) av den 12 december 1994.

Ett fartygs fartygsapotek och livbåtarnas läkemedel och behandlingsutrustning ska överensstämma med denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den vid den första översyn av fartygsapoteket som äger rum senast ett år efter det att denna lag har trätt i kraft. Räddningsflottarnas läkemedel och behandlingsutrustning ska överensstämma med denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den vid den första periodiska service av räddningsflottarna som äger rum senast ett år efter det att denna lag har trätt i kraft.

Helsingfors den 17 februari 2015
